

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíthatnak.

Nyiltter pettóra 50 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Felolvasó szerkesztő:
DÉKÁNY MIHÁLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lap tulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Szoktatás a helyes gondolkozásra.

Az ut, mely az emberiséget a valódi szabadságra és legnemesebb emberszeretetre, az értelmiségre és legtisztább erkölcsiségre vezeti, az iskolán megy keresztül.

Hanem ez az ut még fölülte hosszúra fog terjedni, ha a nép nem lát sokkal erőlyesebben az iskolák ügyéhez, ha nem küzd több sikerrel az iskolák függetlenségéért és a tanítók természettudományi képzettségéért, mint jelenleg.

Csak annak van jövője, aki iskolázott és csak abból, amit egy állam művelődési intézeleiért és tanítóiért tesz, lehet megítélni a műveltség és humanitás fokát, — amelyen áll.

Az oktatás és nevelés legnagyobb és legsajnosabb hibáinak egyike az, hogy az emberek legnagyobb száma az iskolában annyit, mint semmit, vagyis valóban semmiféle tanul saját testének szervezetéről, életéről és ápolásáról, s ezért nem képes sem saját, sem emberlarsainak testi jólétét előmozdítani és oltalmazni, sőt nem is éreznek érdekeltséget e jólét iránt.

A tanítóknak mindenképp előtt az emberi test berendezését, szervezetét és szerveinek működését kellene ismertetniük az iskolában, tanítványaiknak helyes utasítást kellene adniok egészségük fentartásáról, s a gyermektestet ama szervei felől, amelyek az iskolai oktatás által működésre kényszerítettek, s melyek közt a szellemi munkálatra szolgáló késlelt, tudniillik az agyvelő, leginkább tekintetbe veendő.

Aki abban a véleményben van, hogy a felnőtt majd utólagosan elsajátítja azt, ami

gyermek- és ifjkorában tőle megtagadtott, eszének művelődését és kiképzését illetőleg, az nagy tévedésben él. Igen csekély azon felvilágosult értelmességű, elfogulatlan szellemű emberek száma, kik tudományuk hiányosságát az érettebb korban komoly tanulmányozás által pótolni tudják. Az az eszetzenség, babonás hit, mely a meglett ember fejében, azaz agyvelőjében rejlik, oly erősen meggyökerezett benne, hogy azt sem lények, sem észokok által nem lehet kiirtani. S épp oly kevéssé vetkőzik ki a felnőtt ember ama kibáiból, — a melyek még a gyermekkorból származnak. — S éppen ezért oly fölülte szükséges, hogy az ember testi és szellemi nevelésének szilárd és maradandó alapját vesse meg a szülő ház és az iskola.

Mit tesz a gyermek házi nevelése — természetesen csak általánosságban — a nevelésért, azt legjobban abból lehet látni, hogy a szülők rendszeren azt az időpontot tekintik helyesnek, — melyben gyermekeik érettek az iskolában való felvételre, mikor arról győződnek meg, hogy otthon már semmire sem mehetnek velők, s minden dorgálást, vagy intést e szavakkal fejeznek be: »Majd megtanítanak téged az iskolában!« Tudniillik az engedelmességre, s ha a »neveletlen« fiut csakugyan arra kell tanítani az iskolában, akkor sok esetben a szülők rossz néven veszik a tanító szigorát.

Bebizonyult tény, hogy a gyermekek legnagyobb része el van kényeztetve a szülők ferde nevelése által, mikor az iskolába kerül. Sokszor tapasztalhatjuk, hogy a szülők, sőt az egész háznép, rabszolgái egy olyan kis zsarnok oktan szeszélyeinek;

a gyermek minden csintalanságát, — minden elkövetett hibáját azzal mentik: »Hiszen még nincs esze, majd másként lesz, ha megjön az esze!« Mintha az ész bizonyos időben egyszerre csak bebugnáj az emberbe, s hogy valóban emberhez méltó ész legyen, mintha azt nem kellene az életnek első napjától kezdve az agyvelőben meghatározott szabályok szerint lassankint a szoktatás által fejleszteni.

Igen kevés kivétellel csupán ama nevelési hibákból, melyek a gyermek első éveiben elkövettek, származik az a jellemromlottság, mely későbbben a szülőket úgy, mint a gyermekeket oly fölülte boldogtalannak teszi.

Bár csak megtanulnák azt már egyszer az emberek, hogy a természet ugyan adott egy szervez az embernek, melynek segítségével értelmessé, erkölcsössé és szilárd akaratúvá lehet, de ezt a szervez, tudniillik az agyvelőt, előbb a működésre, azaz a helyes és komoly gondolkozásra kell szoktatnia.

— A zalavármegyei 48-as függetlenségi párt f. évi május hó 12-én nagyobb arányú pártértekezletet tart. Az értekezlet a zalaezerszegi Ipartestület disztermében (Csányi azelőtt Ujváros-utca 23. szám alatt) lesz; délután 6 órákor kezdődik és tárgysorozatában szerepel a politikai viszonyokban való állásfoglalás; a járási szervezkedésről való jelentések megtétele; ugyszintén több más fontos tárgy. Ugyanezen napon este 8 órákor tartja nagy emlékünnepejét és hangversenyét az Arany Bányás szálló termeiben a Csányi-szoborbizottság.

TÁRCA.

Művészet a táncban.

A tánc rythmikus költemény, mely élő képekben mutatja be nekünk a plasztikus szépséget, az idomok és tartás tökéletességében.

E bájos művészetből fejlődik a legbensőbb, legáthatóbb és legpazarabb költészet, mely bennünket — épp úgy, mint a zene — ábrándokba, szép álmokba ringat.

A tánc csak a báj, a kellem, a természetfölötti könnyedség gondolatait ébreszti.

A nő teste valóságos fölszabadul a nehézség fizikai törvénye alól. Olyanná válik, mint egy angyal. Átalakul, átszellemül. Öneledt léssz és menyei harmónia nyilvánul minden mozdulatában.

Eredetétől fogva a tánc művészet volt. Megvoltak a szabályai, a törvényei, akárcsak a zenének és a szobrászatnak. És mint minden művészet, amely az élet bánatában megvigasztal, úgy ez is az istenek adománya, ajándéka.

Görögországban, a művészetek bölcsőjében, a költők szerint, a Muzsák karban mutatkoztak az emberek előtt, Terspichora vezetése mellett. Pán hellén pásztorokat táncra tanítja és virágfüzerekkel ékíti őket. Az Olympus és Pelion megszentelt erdőiben a Gráciaik elvegyülnek a forrás Nympháival és körtáncokra ragyog le a hold ezüst fénye. Hesiodos a hajnalpír-fényben látta,

hogy a Muzsák, alabastrom lábacskaikkal, táncolva jöttek le a Parnassus virágos lejtőin.

A költészet és ábrándok egész világával vegyül el az őskori Görögország tánc. Az erdők csendjében a szent oltárok előtt a fenyőtombokkal, virágfüzerekkel koronázott leányok táncolatva haladnak el és így ünneplik Pánt. Apolót, Dianát.

A templomokban is táncolnak az istenek tiszteletére, a szüret befejeztével, az aratás után, az utolsó kocsi mellett fiatal leányok táncolnak, míg az arató, a szüretelő nők karban énekelik Coresnek, a szőke és jó istennőnek himnuszát, aki a kenyeret és bort adta.

A pogányok és később azután a bibliai őskorban a tánc elvegyül a valással, a kultusszal Osiris papjai táncot járnak, komoly és kimért mozdulataikkal jelképezik a végtelen világűrben elszórt csillagok titkos utját. A héberek táncolnak és énekelnek az örökkévaló ünneplésére, hogy szeretetüket, hálájukat fejezzék ki iránta. — Maga Dávid király is elvegyült a leviták közé, hogy ott táncoljon az oltár előtt.

A szent táncok mellett a profán táncok, a melyekben a kor szelleme tükröződik vissza, a történelem intim titkai fedik fel előttünk.

A rómaiak, akik a görögöknek utánzóik voltak minden tekintetben, tőlük kölcsönzik táncukat. Ámde a tánc, mint a Romába menekült minden más művészet is elfajult. A századok multával, amelyek a nagy népet megbomlasztották, a tánc eltűnik, hogy egyidejűleg szülessék újra a művészettel teljes költészetével, rythmikus mozdulatai-

val és lépéseivel, a Mediciek fényes horszakában. Akkoriban egész Itália énekel és táncolt. Venezia az ünnepek városa volt, a virágzó boldog város.

Amint Franciaország egy kicsit feléptült rettenetes politikai kríziséből, a művészetek visszakérültek az őket megillető helyre és a tánc is megjelenik királyainak fényes, ragyogó palotáiban. — Táncosok és táncosnők a páva-táncot járták a királyok, hercegek, nagy urak előtt. Ünnepeidiszit öltének és nagy köpenyeiket vetik a vállaikra.

XIV. Lajos idejében a pávatánc a kiváló hölgyek kedvenc táncává lesz. Lassu, kétlépéses ütemben lejtik és van valami buskomor jellege; akárcsak a komoly ösöknök, akik a régi képekről tekintettek le unokáikra.

XIV. Lajos, római harcosnak öltözve, maga is megjelenik a színen. A táncnak így bizonyos fenséget kölcsönöz.

A tánc igazi költészeté XV. és XVI. Lajos korában virágzik. A finomult elegancia légkörében a tánc nő, fejlődik, mint az élővirág, amelyre a tavasz öde, csillogó napja ragyog le. A gavotte és menuet virágzó kora ez melyet Watteau örökít meg utólréhetetlen tekintélyű pastelljein.

Minden báj és kedvessége dacára is a tánc a régi régime alatt olyan volt, mint az egész társadalom. Nem volt természetes, nem volt feszületen. Inkább mesterkéljt volt, művészi tökélyllyel, de nem volt kedveljelt mulatság. A táncmesterek uralkodnak a szalonokban és egyöntetű tesznek minden mozdulatot.

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Közgyűlés.** Csáktornya nagyközség képviselő testülete április 8-30-án közgyűlést tartott Petrics Ignác községi bíró elnökletével. A közgyűlés megnyitása után elnököl városbíró legelőször is néhai Ziegler Kálmán volt kir. közjegyzőt, a város képviselőtestületének oszlopos tagját bucsuztatta el, mely után a képviselő testület a városbíró indítványára néhai Ziegler Kálmánnak a község közügyei iránt tanusított mindenkor önzetlen és odaadó tevékenységének az elismerésül elhunytak az érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíteni határozta és erről az övegyet jegyzőkönyvi kivonatban értesítetteli rendelle.

I. Reich Dorottya és Kertun István illetőségét ujabban megtagadta. II. Kúcsán József kőműves, Rózsa Ernő fodrász és Hirschsohn Ernő rőtös kereskedőnek települését községi kötelekbe való felvételre 20—20 K, települési díj lefizetésének kötelezettsége mellett engedélyezte. — III. Glubics Alajos déli-gyümölcs kereskedőnek a telepítést ugyan-csak 20 K díj lefizetésének kötelezettsége mellett a nagyközség kötelekbe való felvétel nélkül engedélyezte. — IV. Kántor Bernát és társai által a Zvernyák dülőben néhai Ziegler Kálmán birtokán egy új utcának létesítését a helyszínen foganatosított szemle után, az építkezési szabályrendelet rendelkezései, valamint a szemlén kikötött feltételek betartásának kötelezettsége mellett engedélyezte, illetve tudomásul vette. — V. Az előjárásnak előterjesztését néhai dr. Kraschovetz Ignác hagyatékából a kórház alapot illető 100 K biztosítása tárgyában tudomásul vette. — VI. elrendelte, hogy a régi 1. sz. községház udvarán fekvő régi iskolaház közveszélyes voltára való tekintettel az előjárás által nyilvános árverésen eladassék. — VII. Az anyakönyvi kivonatok és családi értesítők kiállításáért szedhető díjak bevételzése, kezelése és elszámolása és ezzel kapcsolatban a régi 1. sz. községház 30 korona haszonbérének kezelése tárgyában határozott. — VIII. Fejér Jenő építkezési engedélye és vízfolyó cső létesítése tárgyában határozott. — IX. Düh Mátyás által lefizetett 72 K törzsvagyon pénz egyhangu határozattal a Muraközi Takarékpénztárban rendelle gyümölcsözöleg elhe-

lyezni. — Gráner Miksa Indítványára megbízott az előjárás, hogy a Délivasut társaság üzletigazgatóságát keresse meg az iránt, hogy a tárházak közelében vasuti átjárót, tekintettel a legutóbbi ottani baleset következtébeni halálesetre, úgy forgalmi, mint közbiztonsági szempontból akár áthelyezni, akár pedig módosítani sziveskedjék.

— **Előléptetés.** A május elsejei előléptések alkalmával a király péterfalvi Molnár Dezsó honvédőrnagyot honvéd alezredessé léptette elő.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Prekopa Vilmos csáktornyai adótitkár a módosi adóhivatalhoz a X. fiz. osztályba adóhivatali ellenőrré nevezte ki.

— **Közjegyző helyettes.** Ziegler Kálmán volt csáktornyai kir. közjegyző elhalálozásával üresedésbe jött közjegyzőség vezetésére és ellátására a pécsi közjegyzői kamara dr. Hübner János nagykanizsai kir. közjegyző helyettesét rendelte ki, ki a közjegyzőséget folyó hó 3-án vette át.

— **Új rendszer az áll. tanítóképző-intézetekben.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a jövő tanévvél kezdődőleg az ország összes állami tanítóképző-intézeiben új rendszert léptet életbe. Az e napokban megjelent rendelet értelmében minden intézethez két okleveles polgári iskolai tanítót fog nevelői minőségben alkalmazni, akik az igazgató utasításainak megfelelően fogják a bennlakó növendékek feletti felügyeletet, korrepetíciót és egyéb nevelői teendőket végezni. Ez a rendelet a tanítóképző-intézetekben most divó különféle élelmezési és köztartási módokat is az ország valamennyi intézeteire nézve egyöntetűen oly módon fogja megoldani, hogy az intézet élelmezése és köztartása tovább is az igazgató főfelügyelete alatt marad, a köztartás vezetése pedig az intézet egyik tanárára bízatik. Az új rendszer országsszerű egyöntetűvé teszi a tanítónövendékek gyakorlati kiképzését, a növendékek felvételét és segélyezését és egyéb a tanítóképző-intézetek belső életére, nemkülönbön tanulmányi rendjére vonatkozó eljárásokat.

— **Esküvő.** Kertész Miksa budapesti posta és távirda tiszt folyó hó 14-én tartja esküvőjét Heinrich Ilona kisasszonnyal, Heinrich Miksa csátornyai kereskedő kedves leányával.

— **Zrinyi Miklós ünnepe.** A csátornyai iskolák fogadalmukhoz híven az idén is megünnepelték május 1-én Zrinyi a költő és hadvezér születésének az évfordulóját. Az iskolák ifjusági tanítók és tanárai vezetésével délelőtt 9 órakor zászlók alatt gyülekeztek a Zrinyi emlékoszlop előtt, hol az ünnepély a következő program szerint folyt le: 1. Hymnus, énekelt a tanítóképző-intézeti ifjuság. 2. Ünnepi beszéd, mondotta Lázár Károly III. éves tanítónövendék. — 3. Hymnus Vörösmartytól, szavalta Kelemen István VI. oszt. polgári iskolai tanuló. 4. Magyar Zászló, szavalta Mikk Károly IV. oszt. elemi isk. tanuló. 5. Szózat, énekelt a tanítóképző-intézet énekkara. A csátornyai tanuló ifjuság ünnepélyének a befejezések a zalaújvári népiszkola tanuló jelenlek meg az emlékoszlopnál, hol Mihalkovics Katalin a Szózatot szavalta el.

— **Új körjegyzői székhely.** A m. kir. belügyminiszter a vármegye törvényhatóságának azon határozatát, hogy Bonczdófd, Böde, Kávás, Hottó, Szentmihályfalva és Testkánd községekből alakított új körjegyzőség székhelyéül Testkánd községet jelölte ki, jóváhagyta.

— **Jéggyár Csáktornyan.** Mint értesültünk, a Stráhia Testvérek csáktornyai vad, hal s baromfikiveteli cég a pozsonyi országos baromfi kiállításon elsőrangú baromfi-ért a mult heten az első díjjal, aranyéremmel lett kitüntetve. Az erről tanuskodó oklevél már megjött. Ez egy rövid év leforgása alatt már második kitüntetése a nevezett cégnek. Fenti cég üzlete már most napról-napra emelkedik úgy, hogy árujának, a kivitelre történendő konserválására kénytelen volt már saját hűtő, s fagyasztó-telepet építenni, mellyel egyben jéggyárat is létesít s ez május közepe táján üzembe helyeztetik. Azt hisszük, nem kell külön is hangsúlyoznunk, mily óriási és igazán megbecsülhetetlen értékkel bír eme létesítmény egy városunkra, mint az egész környékre. A jég kristályliszta kútvizből, minden hozzátétel nélkül készül, mi amellet, hogy kétszer annyi ideig eláll, mint a rendes jég, ama óriási előnnyel bír, hogy bacillus mentes s így emberi élvezetre, továbbá betegeknek, kiknek orvosi rendeltetire kell jeget nyelniük sokkal egészségesebb, mint a pocsolnyákból összeszedett s mindenféle miázissal fertőzött jég. A műjég fentti cégnél bármikor beszerezhető lesz, s hisszük, hogy kávéso, cukrászok és vendéglősök, kik a nyári hónapokban naponta jéggel dolgoznak, nem mulasztják el annak előnyeit ismerve, azt beszerezni. De a jég olcsósága arra fogja indítani városunk közönségét is, hogy egy-egy család beszerezze magának egy kis jégsekretynt, s mondhatni néhány fillér kiadás ellenében megszerzi magának ama kényelmet, hogy a nyári rekkenő hőségben ételét és italát lehűtve élvezheti. Ugy rendelkezik be a gyár, hogy naponta 20 métermázsza jég kényelmesen előállítható. Legyen ezután Csáktornyan bármily enyhétél, nem kell majd félni, hogy jég nélkül marad a város, mint néhány évvel ezelőtt, a mikor is kiknek jégre volt szükségük, kénytelenek voltak azt drága pénzen Karinthiából hozatni.

— **Haszonállatok összeírása.** A csáktornyai járás területére a folyó évre szülő tavaszi állat- és fogat összeírások befejeződtek. E szerint a járás területén van: 3260 ló, 16763 sertés, 10429 juh, 25 kecske, 26 tenyészmén, 72 tenyészkan, 220 tenyészkos; továbbá van 301 egyfogatu és 391 kétfogatu személy szállításra használt koci 338 egy fogatu és 1287 két fogatu teher, szállításra használt szekér és 900 ökrös szekér.

— **Hirdetmény.** Csáktornya nagyközség előjárósága által közhírré tétetik, hogy az 1907. évi tőkeamat adó kivetési lajstrom a községház 3. számú helyiségében 1907. évi május hó 3-tól 11 napjáig közszemlére tétetett azon célból, hogy azt az érdekeltek megtekinthessék és az esetleges sérelmes kivetés ellen jogorvoslással élhessenek.

— **Schlezák Leó** a bécsi opera tenorisztájának varazsdi hangversenye a művész betegsége miatt bizonytalan időre elhalasztatott.

— **Megvakult a galandféregelleni kapszulától.** Szencsár Antalné szül. Gyurán Ilona 43 éves édeskúti lakos, 1905. június 15-én ujságreklám után galandféreg elleni kapszulákat rendelt magának, a melyekből 20 darabot bevett, mely után 2 órára teljesen megvakult s azóta állandó vakagságon szenved. Mivel állapotában semmiféle változás sem mutatkozott e két év alatt, esetét bejelentette az ügyészségnek.

Csak a császárság dicsőséges felragyogása után, amikor az új társadalom születet meg, fejlődött a tánc is oda, hogy páratlanul bájos, kellemes lett. A Chaussée d'Antin termeiben keringőt hullámzó, csuszó lépéssel táncolják, a cotillion pedig szédít, mint a vikar, a mely végig sópör a virágok és növények közt.

A párisi operai bálók fénye vakító. A teremben óriási a tolongás, mert mindenki látni akarja a «quadrille» királyát, a mint rengeteg zenekart vezényli, amelynek hangjaiban az őrzöngő tömeg örömközlésére és frenetikus tapsai vegyülnek.

Táncoltak a második császárság idejében is. Az udvari bálók még mindig fényesek voltak, a népies mulatságok azonban lassankint megszűntek, a termek ajtajai lassankint bezárultak.

Magyar nemzeti tánc csak kettő van: a kör, meg a caárdás. Előbbi mindinkább elszorult a báliterem sima padlójáról, míg az Isten igazában való magyar táncmulatságnak máig is legkedvesebb részét, a caárdást most is épp oly lelkesedéssel táncolja az ifjuság, mint hajdanában.

A tánc története egyuttal a civilizáció és az erkölcsök története is. Tartósabb, mint az emlékszórok köve, bár könnyű és lenge. Tulétele a népeket, szokásokat, vallásokat és a jövő elméket és fokmérője lesz udvariasságunknak és műveltségünknek.

— **Zenevizsga.** Schmidt Ede és felesége tanítványakkal 1907. május 8-án Csáktornyán a Zrinyi szálló nagytermében nyilvános zenevizsgát tartanak, melyet táncvigalom fog követni. Kezdeté pont 8 órakor. Belépti-díj személyenként 2 korona, tanulók és gyermekeknek 1 korona. A zenevizsga műsora a következő: 1. Sárközy Sándor, a) Hohman, Gyakorlatok (2 heggedü), b) Huber, Gyakorlatok (2 heggedü). 2. Sárközy Ferenc, Mazas: Keltős (2 heggedü). 3. Benedikt Adél, a) Bertini: Előjáték I. és II., b) Kuhlau: Sonatina (hegedü kísérettel), c) Diabelli »Alla Turca« (4 kezes, Benedikt Katinával). 4. Benedikt Frida, a) Bertini: Allegretto No. 5., b) A völgyben. (4 kezes, Benedikt Jenővel), c) Suppe: Románc, Boccaccióból (szárnykürt kíséret). 5. Pecsornik Paula, a) Bertini: Előjáték és Rondó No. 3., b) Weigl: La Blondina, (hegedü kísérettel), c) Diabelli: Andante (4 kezes, Schmidt Olgával). 6. Benedikt Katinka, a) Cerny: Etude, b) Kuhlau: Sonatina Op. 55. (4 kezes, Benedikt Jenővel), c) Florentino: L' Altalena, 2 heggedüre. 7. Schmidt Olga, a) Spindler: Vadászdal, b) Fiori: Galopp, (4 kézre), c) Rotschild: Si vous n'avez rien a me dire, (szárnykürtsola). Benedikt Jenő, a) Bertini: Etude Op. 100. b) Haydn: Serenade, (hegedün kíséri Sárközy Ferenc). Kovácsics Margit, a) Rossini: Rondo, a Sevillai borbélyból, b) Faust: Keringő, (4 kezes, Heilig Juliskával), c) Nyitány a Bagdadi kallifából, (4 kezes, Heilig Juliskával, 2 heggedüvel). Mayer Ella, a) Clemenli Sonatina Op. 36 No. 5., b) Diakdal, (szárnykürt kíséret) c) Strauss: Polka, A vig tanácsosból (4 kezes), d) Wolf: Karusselon, (4 kezes, Schmidt Olgával), 11. Zrinyi Kornél, a) Kuhlau Sonatina Op. 20. No. 1., b) Schumann: Első veszteség, (2 heggedüvel), c) Beethoven: Andante, (2 heggedüvel), d) Diabelli: Sonata Op. 32., 12. Benedikt Kata, a) Mozart: Sonate No. 15., b) Righini: Karneval tánc, (hegedü kíséret). 13. Heilig Juliska, Liszt: Rhapsodia No. 2., b) Moszkovsky: Serenade, b) Schmidt Ed.: Salondarab, c) Erkel: Himnusz (2 zongorára, 8 kézre, 3 heggedüvel).

Az estélyre meghívók is bocsájtattak ki, lehet azonban, hogy arra igényt tartók tévedésből nem kaptak, miért is a zenekedvelő közönséget ezután is tisztelettel meghívják a zenevizsgát rendezők.

— **A m. kir. szab. osztálsorsjáték játékterve,** mely szerint a XX. sorsjáték húszai május hó 23. és 25-ikén kezdődnek meg újra, a világon jelenleg fennálló sorsjáték között a legkedvezőbb. Nincs az a sorsjáték, amely oly rövid időn belül a nyereséynek oly tömegét fizetné ki, mint ép az osztálysorsjáték. Habár a különböző sorsjegy-vállalatok sorsolási tervezetükben ki is mutatnak néhány milliót, nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ezen összeg csak 50—60 év alatt jut kifizetésre, míg ellenben a m. kir. szab. osztálsorsjátéknál 16,457.000 korona kerül rövid félévben belül kisorsolásra.

— **A cigány lova.** Bogdán János és Kalányos János horvátországi cigányok mult hó 20-án a drávacsányi legelőre telepedtek le, honnan 21-én mindkettőnek egy-egy lovat ismeretlen tettes elvezette. A vizsgálat csak annyit tudott kideríteni, hogy a lovakat a varazsdi hidon át Horvátországba vitte a tolvaj.

— **Lopás.** Folyó évi március havában különböző időkben Gferlin István farkashegyi lakos a farkashegyi állami szőlőtelepről 30000 drb riparia szőlőt lopott el.

— **Uj részvénytársaság Csáktornyán.** Mint halljuk, a Muraközi pezsgőgyár jelenlegi tulajdonosai a vállalatot részvénytársasággá akarják alakítani, amely célra 500 koronás névértékű 500 drb részvényt bocsájtának ki. A részvénytársasággá alakulás rövid idő alatt meg fog történni úgy, hogy folyó év július 1-től kezdve a pezsgő gyár már mint részvénytársaság fogja folytatni az üzemet.

— **Színészet Csáktornyán.** mint mult számunkban előre jelentettük, Szilágyi Dezső színtársulata a mult héten tényleg megjött Csáktornyára este az előadásukat tegnap, szombaton este »A vig övzegy« című operettel kezdték meg. Ma vasárnap két előadás lesz, délután 4 órakor »Mádi zsidó« vigjátékot és este »A gyimesi vadvirágot« adják.

— **Műkedvelői előadás Perlakon.** A »Perlaki Polgári-Egylet« 1907. évi május hó 5-én a »Muraköz« szálloda nagytermében csáktornyai ifjuság közreműködésével könyvtáralapítás céljaira zártkörű táncsal egybekötött műkedvelői előadást rendez.

— **Csikó a vonat előtt.** Folyó hó 2-án a Zalaegerszeg felől Csáktornyára reggel 7/9 órakor érkező személy vonatot az állami tanítóképzde mellett egy csikó megállásra kényszerítette. Ugyanis közvetlenül az országúti sorompó lezárása előtt egy tótszerdahelyi paraszt hajtattott keresztül az átjárón, míg a csikó a másik oldalon elmaradt s mikor a vonat már a képezde mellett volt, a csikó a kocsit után futott s oldalról a sorompó mellett akart keresztül futni a pályatesten, mivel azonban a másik oldalon kimenni nem tudott, ott rekedt a sorompók között. A vonatvezetőnek még kellő időben, a csikótól 2 lépéssnyire sikerült a vonatot megállítani úgy, hogy a remegő állatnak semmi baja sem esett és a vonatvezető le szállva a gépről maga vezette le a csikót a pályára testről, mely után 10 percnyi késéssel ment be a vonat az állomásra.

— **Gyengeelméjük felvétele.** A borosjenői gyógygyógydaegadogiai nevelő és foglalkoztató állami intézetbe a jövő iskoláév kezdetén több növendéket vesznek fel. Felvételenek a nevelő intézetbe 7—10 éves, a foglalkoztatóba 14 éns felüli nevelés-tanításra, illetőleg foglalkoztatásra alkalmas gyengeelméjű gyének. A felvétel iránti kérvényeket a nagym. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz címezve június hó 10-ig kell beküldeni az intézet igazgatóságához. Szabályzatot és bővebb tájékoztatást szivesen nyujt az intézet igazgatósága, Borosjenő, Aradmegye.

— **Uj országos vásárok Varazsdon.** A horv. slav. orsz. kormány 4 uj orsz. vásárt engedélyezett Varazsdon és pedig évenként a következő napokon: 1. Bernát napján május hó 20-án, 2. László király napján augusztus 25-én, 3. Vilan. Tamás napján szeptember 18-án, 4. Borgia Ferenc napján október 10-én. Ezen vásárokon nem lesz helypézs szedve. Ezen uj vásárokon kívül évenként Varazsdon még a következő vásárok tartatnak: 1. Fekete vasárnap utáni hétfőn, 2. Szt. György napján, április 24-én, 3. Szt. Iván napján, június 25-én, 4. Szt. Jakab napján, július 25-én, 5. Szt. Imre napján, november 5-én, 6. Szt. Tamás napján, december 21-én. valamennyi említett orsz. vásárra felhajthatók lovak és szarvasmarhák szabályszerű marhávallel. Ha az említett vásárok közül valamelyik vásár, vagy ünnepnapra esik, úgy az a következő köznapon tartatik meg. Ezen vásárokon kívül minden hét csütörtökjén disznó vásárok vannak.

— **A varazsdi első gyermek tamburas zenekar hangversenyez ma este fél 8 órától Horváth Géza »Arany Bárány« szállodájának éttermében.**

— **Felvételek az 1907—1908. tanévre a honvédképző intézetekbe.** A soproni honvéd főreáliskolában 50, a honvéd Ludovika-Akadémiában pedig mintegy 53, részint teljesen díjmentes, részint féldíjmentes államköltséges, illetőleg alapítványos és fizetési hely fog az 1907—1908. iskolai év kezdetén (a honvéd főreáliskolában szeptember 1-én, a honvéd Ludovika-Akadémiában szeptember 21-én) közvetlenül a polgári nevelésből belépő ifjakkal fogja betölteni. — A honvéd főreáliskola II. és III. évfolyamába rendszerint felvételnek nincsen helye. — megkívánt előismeretek: a) a honvéd főreáliskola I-ső évfolyamába való felvételre, valamely középiskola (gimnázium, reáliskola, polgári iskola IV-ik osztályának eredményes látogatása; b) a honvéd Ludovika-Akadémia I-ső évfolyamába való felvételre, valamely teljes középiskola (gimnázium, reáliskola) VIII-ik osztályának eredményes látogatása. Az államköltséges és fizetési helyek elnyerését célzó folyamodványok folyó évi május hó 15-ig, a Magyarországon kívüli helyekről a honvédelmi miniszterhez érkező ily folyamodványok pedig május hó 31-ig fogadtatnak el. Az alapítványos helyek elnyerését célzó folyamodványok azon hatóságoknak, személyeknek küldendők meg, a mely (a ki) az alapítványi helyet adományozhatja. Az írásbelileg és szóbelileg megejtendő felvételi vizsgák a soproni honvéd főreáliskolában augusztus 27—31-ig, a budapesti honvéd Ludovika-Akadémián pedig szeptember 16—20-ig tartatnak meg. A főlvételi vizsga magyar nyelven teendő le.

— **Házi apró állataink nemesítése.** A m. kir. földm.-ügyi miniszter u. m. minden évben, a f. évben is fog apró házi állatokat u. m. Orpington vagy plymonth kakast, Bronz pulykát. Enden ludat, pekingi kacsát, közönséges tajuakért cserébe, vagy a közönséges baromfiért esedékes akkori piaci ár ellenében kiosztani. Mérsékelt árban pedig normandi házi nyulat. Aki ezen állatokból szerezni kíván a m. kir. földművelésügyi miniszterhez címzett kérvényét 1 koronás bélyeggel május 15-ig Lackner László m. kir. állattenyésztési felügyelőhöz, Székesfehérvárra küldje be. A kérvényben felemlítendő ki mely fajból, hány darabot, mily címre, melyik vasuti állomásra kíván szállíttatni.

Szerkesztői üzenet.

H. L. Zrinyivalva. Az ügy a kiadóhoz tartozik, sziveskedjék hozzáfordulni.

Köszönetnyilvánítás.

Szeretett vőm, illetve sógorom, Kollarics Mihály nyug. kir. aljársbíró elhunytá alkalmával megnyilatkozott részvért ezután mondunk hálás köszönetet.

Csáktornya, 1907. május 1.

Özv. Prey Verona és Emilia.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlažeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: u svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 8 kor.

Na pol leta 4 kor.

Na četvert leta 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:
LOPARITS R. JÓZSEF.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Fabrika u Medjimurju.

To je poznato da naš puk je v'ro sposoben u tkanju. U našoj okolini jako mnogo l'ena i konopljah sejaju a osobito su sejali u prošlosti. Zmed starih ljudi je skoro svaki tkalec bil. Samo pod noveše vreme, kada je puk počel štacunsku robu kupovati je otišla malo volja mlajšim da se od starih tkati navčiju. Ali presti koja puca nezna, to je i sada još vnoغو vredno, ona nemora niti zamuz oti.

Od onda, kad je puk jako počel štacunsku robu kupovati i u njoj se gizdati, od onda je počel i siromasketi. Dečki su morali drugam otići, da si služiju peneze, takajše i mužki tak a ženske su sada ne imale kam iti u delo. Pak zato se je započelo i od nas odselivanje u stranjke zemlje osobito u Ameriku, vrazji agenti su već i med naš narod posipali zrno želje za odselivanje, osobito iz gornje strani Medjimurja idu ljudi van, koji si tam nikaj ne budu pomogli.

U takvih prikih je med onimi, koji vidiju, kak ide doli puk vruća želja da se to odselivanje nekak pripreći. A to bi se neježi tak priprećilo, da bi se ovd fabrike napravile gde bi ljudi delo imeli. Pak zato je i včinjeno sve, da se zaposiju ovd fabrike. Csáktornya varaš bi takaj moral včiniti sve, da se ovd mogućnim dene, da se fabrike napraviju.

U jednih budapeštanskih novinah se čita sada, da zaisto hoće jeden fabrikant ovde fabriku napraviti u Csáktornyi i to fabriku za svakovrstno platno, sukno cajt, i t. d. tojest za tak zvanu textil robu.

Tak pišuju novine, da iz Medjimurja mnogo težakov ide vun svako l'eto u stranjske orsave, gde si delo najde u fabrikah za tkati i za svakovrstnu robu. Jer Puk u najviše mestah razmi još to delo pak zato lahko i delo dobi. Nadalje pišuju novine, da Peštanska magj. trgovačka banka Friedrich i Kubinski-ovu fabriku u Csáktornyi hoće sazidati, da medjimurski puk tak doma do dela dojde.

To je osobito znameniti glas za celo Medjimurje. Neznamo, na kak veliku budu sazidali fabriku, ali u jednoj takvoj fabriki stotina i stotina ljudi si more kruha zaslužiti, osobito u takvim vremenu gda drugdi dela nema.

Vežda samo na Csáktornya varaša stoji, da se žuri, da nezakasni pak čim prije se trsi postupati, da tko drugi neodnese spred njega ovaj lepi falat. Jer jedna takva fabrika bi na mnogo podigla i varaša samoga.

Tak onda naš marljivi puk nebi moral po drugih zemljah se klatariti, trti mučiti i vnogoput dušu si kvariti. Tu doma bi našel delo. Takvo delo koje već razmi.

Politički pregled.

Razprava od učiteljske plače je već minula, pak je iz te osnove već i zakon postal, samo još potvrđenje Njegovoga Velicanstva kralja je treba da bude zakon iz toga. Poleg toga zakona bude svaki učitelj moral priseći, da bude decu u pobožnosti i domoljubnosti naučal. Bude prisegel svaki naučitelj i na to, da bude veren prema domovini i prema zakonom. Deca budu se svigdi morala poleg materinskoga jezika i magjarski vučiti, tak da koj naučitelj bude zanemario vučenje magjarskoga jezika on bude lahko iz službe shćen. To je tak jako dobro. Jer potrebno je, da se deca navčiju on jezik koj je u orsagu glavni.

Osobito med našim narodom čujemo vnogoput želje da se njim deca najbolje vučiju magjarski. Pak to su vnogoput ne bili krivi, da su se deca ne vučila magjarski tam se od vezda budu, jer zakon to zapoveda naučiteljom.

Dva jezike znati to tuliko znamenuje kak da bi dvoji clovek bil. Dakle poleg materinskoga jezika naj se deca i magjarski navčiju, onda nebudu išli, kak bedaki pred gospodu, budu se mogli šnjimi spominati.

Orsačko spravišće je nadalje prijel zakon Kossutha ministra od povišenja željeznica, kak takaj zakon od fonjanja marokanske kobilice.

Jer više zakonskih osnovah još nije gotovi, pak zbog toga nemoreju dojt pred orsačko spravišće zato orsačko spravišće do majaša 14-ga ne bude držalo sednice Do majaša 14-ga se više osnovah načini, koje budu došle pred orsačko spravišće. Onda bude razpravljen i zakon, koj ustanovi položaj med gazdom i slugom. Od ovoga smo mi već u 2 prošlih broji pisali i sledeću nedelju budemo opet pisali o njem.) pri kojim se vekši razgovor čeka, tak da bude razprava ove zakonske osnove do 2 tjedna trajala.

Aprila 30-ga je u sobi ministerepredsednika velika konferencija bila med hrvatskom i magjarskom vladom, da se oni zahtevi koje horvati zahtevaju očistiju i da se magjari sa horvati bratski dogovoriju. Kak službeni glas piše, jako je dugo trajala konferencija i na obedve stranke do sada povoljno delovala.

KAJ JE NOVOGA?

— **Kalendar.** Majuš 6. Pondeljek, Ivan vu olju kuhani. — 7. Tork. Stanislav biskup. — 8. Sreda, Mihalj ark. poh. — 9. Četvrtak Zastupljenje Kristuša. — 10. Petek Antonin biskup. — 11. Subota, Beatrix. — 12. Nedelja, Pongrac mučenik. — Evangelium ove nedelje je »Kada dojde koj bude razveselil — 6. 7. i 8-ga su krizni dnevi.

Mladi mesec je 12-ga ob 4 vuri 17 minuti odvečer. — Vreme bude lepo pod kraju deždj.

— **Konjski beteg** u Varaždinu. U okolini Varaždina i u samim Varaždinu je više konjov vu bedrevici zbetežalo pak se zato niti iz Varaždina, niti iz susednih občinah konji i rogata marva nesmiju gnati.

— **5 i 50 forintne banjke**, tko ih još ima naj se je žuri zameniti jer budu još samo do augustuša 31-ga imale vrednost. Tu se govori najme od starih 5 i 50 forintnih banjkah, koje su još u staroj forintnoj vrednosti bite vun dane. Ove banjke su već pred šest letmi počeli nutri pobirati vezda koj je ima je samo vu peneznih ravodah more zameniti na korunaste banke. I to samo do augustuša 31-ga. Već 1-ga septembra ako bi je i gdo imal je nemože zameniti, jer već nikakova peneze nebudu vredni. —

— **Hitra smrt.** Prošloga meseca 16-ga je vdovica Dervenaki Istvana iz Novog-sela dimo idući iz Csáktornye u Szászko obćini je u krčmu išla k Kálics Györgyju gde je hitro vumrla.

— **Savanyú Józsi.** Negdašnji glasoviti tolvaj iz Bakonyja, Savanyú Jozsi više ne živi. Navolil se je živeti. Kak je došel iz rešta, gde se je gde se je jako dobro oponašal i navčil se je mestrije, ga je jako bantovala betežna mu noga. Najme noga mu je zmrla i na mestu toga, da bi si ju odrezati dal vu špitalu je dimo išel k svojemu mlajsemu bratu Savanyu Janošu birkašu vu Sóspszuzti. Ali noga mu je tuliko muke zročila, da je to strašno bilo za njega pa je zato odlučil, da se skonča. Tak je i bilo, prošloga tjedna, kada je sam bil doma se je sa pištolom streljil. Jedino kaj je ostavil za sobom je bila jedna cifrasta batina, koju je prije smrti jednomu svojemu pajdašu postal vu Budapeštu.

— **Minister i puntar.** Smešni dogodjal se je porodil prošloga meseca 25-ga vu sobi ministra poljedelskih poslov Darányi Ignáca. Minister je najme primil jednu deputaciju iz stotridesti težakov stala, koji su zato došli k ministru da ga za delo prosiju. Deputaciju je vodil nekakov Pokróc Ferenc socialistički vodja, koj se je gde molil, a gde nagražal, da njim naj minister daje delo, jer nečeju od glada poginuti.

Minister Darányi njim je odgovoril da bude se skrbel za nje, a onda pak je pital toga socialističkoga vodju, da kak mu je ime. — Pokróc Ferenc mi je ime — rekel je vodja.

— Dakle vi ste taj, koj ste pisali još vu februaru proti meni i puntali ste težake, da naj nestupiju vu delu, naj neprodpišuju pogodbe vu res, naj ide minister Naci znej, a s dugim nosom Apponyi pak mu naj ide snope vezat. Stem je minister napre zel one novine, vu koje je onda vodja puntal onak

mešno težake, a sada hodi za delo prosit. Svi su se počeli smeјati zmed težakov nad tem socialistom, koj nije znal kam bi se del i rajše bi se nad klučeničinu luknju potegnul vun, kak pred ministrom stal.

Ali minister mu je dalje bajal i navuke dal jer lehko je kričati da razdeliti zemlje, tko ima vnoгo naj onomu da, koji malo ima ali tko bude taj, koj prvi počne deliti? A orsag i vlada mora tak poštuвати svojstvo onoga koj vnoгo ima, kak onoga, koj malo ima. Minister je zatem ipak obečal, da bude se nekak skrbel za nje, akuprem su ne hoteli pogodbe načiniti, a sada njim naj to bude lekna za buduće da naj paziju na to da sa lepom rečjom dalje doјdeju, kak sa halabukom.

— **Željeznička nesreća.** Poleg Szegeda na Dorožma banhofu se je velika željeznička nesreća dogodila. Iz Szegeda prama Budapesti idući šnelcug je na Dorožma banhofu vun skočil iz šinjah i skoro svi vagoni su se mu potrli. Osobito ona kućija, vu kojoj je jestvionica i kuhinja bila, se je čisto potrla i oni koji su vu njoj bili su skoro svi smrt postigli. Četiri njih je mrtvih med njimi i tri iz grofovске familije a — dvadesetpet njih je jako teško oranjeni, te mnogo i mnogo njih je lehko oranjenih. Iztraga je podignjena vu toј stvari, da gdo je kriv nesreći.

— **Četerdeset osem stokov hiža.** Sigurno, da ta hiža samo vu Ameriki moro biti. Dovezda zidjeju jednu hižu na dva-deset i dva štoke, pod ovom budu sve željeznice pod zemljom došle skup. Vu ovoj zidini bude jezero kancelarijah vu kojih bude 10 jezer ljudi delalo. Ova zidina bude do 1908 ljeta gotova, a još prije budu započeli jednu drugu zidinu zidati, koja bude od sadašnjih još višeša i četerdeset osem stokov bude imala. Tojest glavna zidina bude samo na dvanajst stokov ali bude k njoj zidani jeden veliki teren, koj bude još od zidine 36 stokov imel. Taj teren bude vu Nev-Yorku, gde budu ga zidali, najvišeša zidina.

— **Kralj jednomu birovu.** Kak službeni list piše kralj je Bereг Andrašu birovu iz Nagybereka srebrnoga križa zaslužbe podelil zato, da ima vnoгo zaslužbah pri poljodelstvu.

Z A B A V A .

U Jezušovo ime.

Bilo je božično vrijeme. Stari gospodin doktor Klaudius prolazil je ulicama varaša punimi sniega, te je bil zamišljen, da nije nikoga videl. Na pijacu nije pozdravil gospu predstojnikovicu, jer ju zamišljeni, jednostavn nije videl. Sve više i više pada sniega, ali i to on neopazi. Došav do svoje kuće, neopazi nju već proјde mimo, zaokrene za vugel i na varašku promenadu, te hodi polagano po križ kraž putevi Dva njegova bolesnika su ga tako strašno zmešali, da skoro nije niti za sebe znal, tak je bil raztrešen.

U gradu vani pred varašom, gde fini šumski zrak okružuju preliepu zmožnu sgradu, u kojoj bogatstvo i izobilje vlada; tu, gde si stanovniki sve zemaljske udobnosti i potreboče mogu nabaviti, tu gine mlade gospodarica toga grada i bogatstva. Svakim danom biva bliedja te iztezava na očigled radi boli, proti kojoj niti doktor niti apotekar

nikaj nemore. Sve dublje i dublje ju popada bol za njezinim jedinim dietetom, koje je prije kratkog vremena umrlo. Niti ljubav njezinog plemenitog muža, niti sva skrb doktorova nisu pomagala, ona je samo ginula, vehnula tako, da je već doktor za — stalno držal, da će joj žalost uništiti život.

Druga bolesnica je ležala u predvarošju, gde siromaštvo stanuje. Ona je stanovala u jednoj siromaškoj kućici, za mali novac. Njezin muž mlad čoviek kak i ona mlada žena, bil je zidar, pak je pri zidanju nieke veće kuće iz visokoga nesretno opal i na miestu mrtveг ostal. Kad si je ona mrtvogva muža videla, pograbili su ju iz nenada trudi i ona je na miestu porodila diete, koje je medjutim već bilo zrelo i iznošeno. Ipak ju je popala žimlica roditljah u tolikoj mieri, da je doktor moral predvideti, da su njezini dani odbrojeni a diete će postati sirotče (arva) prije nego božični zvoni zazvone. —

Kaj su mu hasnela sva njegova izkustva, znanost i tvrda želja za pomoći? Proti ovom dvem bolesnikom se je čutil osve nemoćnim, pak zato je bil tak zle volje i raztrešen.

Kad je poslie dužeg hodanja iz parka izišel, već se je prilično zatmičilo; pri razsvietlenih izlogih štacunskih su stale hrpe ljudih, koji sa promatrali tamo na prodaju izložene božične darove. Domov došavšega je žena sa toplom sobom dočekala, a kad ga je u lice pogledala, je nieku promienu pak ga je zapitala: »Čuješ mužek, ti izgledaš nekako izmučeni, imaš mozbit teške bolesti?«

»Moja draga« — odgovori on — »sva naša znanost perje na vietru!«

»No, no« — nasmije se ona — »ti pak bi hotel, da ljudi uvijek živu — ili bi se mozbit hotel s gospodin Bogom jezičiti? — Tim mu metne na noge tople papuče a na stol priredi pipu i skatulu s duhanom pak ga ozbiljno po drugi krat zapita: »Jeli imaš izbilja kojega teško — pogibeljnoga bolesnika?«

»Sirotka zidarka će ovu noć teško preživieti« — veli on — »a za gospodju Hankeovicu sam vrlo zabrinul, jer ona je danomice žalostnija za svojim dietetom, a to se neće dobro zvršiti.«

Doktorova žena je prije njegovog dolazka čitala knjigu, koju je sad opet u ruke uzela. Jedno vrijeme je liste u njoj prelistavala, zatim mu veli: »Ja ću ti nekaj ovde pročitati; meni se sve čini, da sam ja vraćto za gospu Hankeovicu pronašla.«

I tim prične ozbiljno i mirno čitati: »Nieka visokog roda gospoja u Španjolskoj je pod konac XV stolietja liepu navadu vpevala, koju su poslie i njezini odvetki točno obdržavali. Kad se je božić približaval, priredila se je ciela oprema (Ausstattung) za jedno diete poštenih roditljah, i ovo bude po njih na badnjak donešeno u grad te onde u božična jaselca položeno. U noći je gospa domaćica to diete pred svimi nazoćnimi okupala i onda u priredjenu opravicu oblekla, a to — sve na čast novorodjenomu kralju u Betlehemu, zatim bude to siromaško diete med pievanjem božičnih pjesmah božičnomu dietescu alduvano i stanovitom svotom novac po gospoji domaćici nadareno.«

Kad je dokončala, gledala je muža si. On je pafkal gustoga dima iz pipe i za njim gledal, ali niti rieči nije progovoril. Ona sad zatezajuć veli: »To piše pater Louis Coloma u jednoj od svojih preliepih novellah. Mene

si te rieči osobito potresle; pak kaj misliš, nebi li ova medicina pri tvojoj tužnoj bolestnici mogla hasnuvati? Ja bi bila toga mnienja, da bi ta medicina na svaki način kod snuždene bolestnice mogla imati dobar uspieh . . . !«

Pak pošto joj je Bog diecu skratil, mislim da će na nju puno dielovati budjenje ljubavi naprama siromašnoj dieci, a ktomu je još ta misel poetička i podpuno kršćanska . . . »

Doktor metne svoju ruku na njezinu te joj milo gleda u njezine oči; zatim se nasmiehne i veli: »To je čudnovato, kak vi žene znadete iz svega kapitala vleći!«

Ona drži čvrsto njegovu ruku te ga zapita: »Pak kaj ti moj dragi muž veliš — na to?«

Odgovori on: »Moguće da bi hasnelol — Čoviek bi mogel pokušati tim, da bi ju najprije za stvar zainteresoval, a onda lalagano dalje išel, jer na jedan krat to neide.« —

»Na svaki pako način« — veli ona — »bi se morali najprije sa gospodinom Hanke-om dogovoriti, prije nego nju predobimo! A onda se mora liepo diete najti, — a i to neide posve gladko.«

Doktor se je sa stolca stal te je velikemi koraki koracal po sobi gore dole; na jedan krat postoji pred ženom si i veli:

»Priprave i sa Hankeom dogovori su tvoja stvar! — Za diete ću se priskrbeti ja! — Ali molim te primi stvar odmah u ruke i odmah započmi, jer sutra već je badnjak iliti sveti večer!« —

I obodvojica su se dali na posel, a to tim marljivije, pošto je do sutra moral dogotvljen biti. I ovak je dan prošel a došel sliedeći dan, badnjak iliti sveti večer.

Već se je pričelo smrkavati, tu i tam su se kroz prozore videla razsvietljena božične pjesme vesele diece okolo razsvietljenog bora. Nieki mir i obiteljska zadovoljnost je nad cielim varašem lebdila, jednum riečju, bilo je, kak da se je svaka duša u varašu pričela zveličitelju približavati.

Za varaškom promedom ili parkom je groblje, a u groblja kapuri spava viećni san sa posmieskom na ustih, voščane farbe ti cem mlada žena zidara. U njezinih rukah je crno razpelce a na grudih razni sveti kipci i jedan svezak cvietja, koje je doktor doma tu i tam po kućnom cvietju porezal i njoj za poslednji »Sbogom!« na grudi metnul. Vani pako sluge Hankeovi, na zapovied svoje gospodarica gospoje Hankeove nose iz gradskog vrta iz staklenog cvietnjaka razno cvietje u razsvietljenu cirkvu te ju kinče na čast novorodjenog kralja, zveličitelja svieta.

U dietinskoj sobi u gradu, koja je već tri godine u crnini, stoji visoki bor, nakinčeni zlatnemi i srebernimi papiri, letećimi angeli i gorećimi sviećicami. Na strani pri obloku stoji zibica pokojnoga maloga Hanke; njegova mati popravlja suznimi oči u njoj posteljину i vanjškuće, na kojih je prije tri godine još njezino zlato spavalo, je gospa doktorica još kani donesti u Jezuševo ime dara, božično djetesce, da ga obleće i nahrani na spomenek onomu, koj je gol, siromašan i zapušten u betlehemskih jaslecih ležal i koj je došel, da ljudem mir donese.

I sad zazvoni božični zvončec, čiji glas ona već nije čula od onda, odkad je njezino ljubezno diete postalo angelekom; vrata sobe se širom otvore, doktorica stupi unutar sa u naručaju sirotčetom pokojne zidarke, a na klaviru je sedel gospodin grada i

otac pokojnoga dieteta te je igrao liepu bo-
zičnu pjesmu. Sve je bilo baš liepo po dok-
toru, doktorici u sporazumljenju sa doma-
ćim gospodinom uređeno tak, da je od tu-
ge već skoro propala gospa, sva osupnjeno
tu stala.

Doktorica joj preda, a ona prevzeme
diete u naručaj; — velike modre nedužne
otice dieteta su u nju vuprte, a plavi lasi
ea glavi mu, se na onoj svietlosti od drve-
ta vide kakti angelski vienčec nedužnosti.

Iz očihu gospodje se obore suze pada-
juće na diete u naručaju i ona stupi pod
drvo kjaslicam i kakti zagovor krikne iz-
zuseku u jaslice: »Ne samo hraniti i obla-
ćiti ču to sirotče već — »obrativša se pra-
ma svojemu mužu — »neka bude ovo die-
te naše, dragi muž, koje nam je Bog za
bozični dar daroval, za da se sreća i bla-
goslov opet u našu kuću povrne i tu os-
tane!»

Doktorica se je samo po škomce odsu-
ljala iz sobe na hodnik, na ulicu i domov;
gospodin Hanke pako je zagrlil svoju gos-
podju, a malo sirotče je na njezinih grudih
zaspalo. Po cielom pako svietu se je oril
mirovni glas angela.

Diete su Hankoi uzeli za svoje i od to
doba je gospodji danomice išlo na bolje,
dok je posve ozdravela.

Em. Kollay

Dogodjaj smrti plemenitog gos- podina Zalán Lipót Jánoša.

Nut velika žalost se je dogodila,
V jedni familiji bratja moja mila.
Žuhka smrt i jalna, tomu zrok je bila,
Da za otca plače tužna familia.

Kaj se dogodilo vu tom malom času,
Ovo je za vezda na velikom glasu.
Telegram reznaša na daleke strani:
»Gospodin je vumrl, vno go poštuval!»

Zalán Lipót Jánoš tak rekuć, se zove,
Od njega govore sad novine ove,
Jezero osemsto i četerdeseto
Njegovog rođenja, pisalo se leto.

Meseca septembra dvajsti drugog dneva
Porodila ga je na svet majka njegva.
Vu Dubravi dolnji ga je porodila,
Najpervoga sina gori odhranila.

Dubrava je dolnja Priločkog kotara,
Zdogodjajem takvem dalko nema para.
V Medjimurju dolnjem ovo mesto biva,
Gde vezda pokojnik na grobju počiva.

Gde je v trgovini zvućen i odhranjen,
Z velikim stroški vu hiže nastanjen.
Jezero osemsto sedemdes: peto,
Venčanje pokojnog zvalo se je leto.

Bil je prvi majuš, kad su se zdavali,
Z gospom plemenitom v hižni zakon stali.
Z kojum vek vu miru i ljubavi bili,
I vno gu deciču za njih zadobili.

Medtem toga jesu ovo poželeli,
Z trojum decum krsta na sebe su zeli.
Vu kerščanski veri želeći živeti,
Med svoje poznance na grobje dospeti.

Ovo se zgodilo v Muravida cirkvi,
Gde jesu postali novi kerščeniki,
Koje velečastni kerštil Golub Jánoš
Muravida fare gospodin plebanuš.

Potlam v Budapeštu jesu stanovali,
I dečice više tamo dobivali.
Dvadeset i pet let, kada su spunili,
Vu hižnom zakonu kak su skupa bili!

Venčanje na novo su opetovali,
Z obredom kerščanskom jesu se zdavali,
Za ljubav i vernost su se zavezali,
I do zadnje vure to su obdržali.

Doklam je nadošla žuhka smrt nemila,
Njihovom življenju konec načinila,
Zakonskoga para širom razdružila,
Gospona z med živih je izkorenila.

Deča svomu otcu nemreju pomoći,
Došla je smrt žuhka, zaperla mu oči
Gospa raztužena bez para ostala,
Vu dovinski stališ potomtoga vpala.

Za japekom plaču raztužena deca,
Ar smrt nečemurna vzela njim je otca.
Posvem Budapeštu glas se je raznesel,
Zalán Lipót Jánoš da je smrt podnesel.

Sedemnajstog dneva meseca aprila,
Smrt je familiju bez otca učinila.
Kojega su telo v raku položili,
Koje v Budapešti vno gi pohodili.

Zatem pak vu cirkvu bilo prenešeno,
Gde od redovnikov bilo posvećeno.
Iz cirkve su telo takaj sprevodili,
V odredjeni kupej lepo nastanili.

Vu kojem z čuvari se je dopeljalo,
V Kotoribi njega na kola postajlo.
Devetnajstog dneva meseca aprila,
Iz Dubrave kola pripravna su bila.

Na koji se mrtvo dopremilo telo.
Koje za življenja tak si je želilo,
Gde se je rodilo, gori odhranilo,
Tam i včernu zemlju bi se položilo.

To je zaran bilo još ob šesti vuri
Vnogi ovo čekal rad se je požuril.
Velečastni gospon Lisjak Lajoš zvani
Kotoribske fare župnik poštuvali.

Takaj i z kantorom Siladi Florjanom
Sprevodili telo vu Dubravu rano,
Vu svoje palače bilo namešćeno
Od vnožine ljudi, bilo pohodjeno.

Meseca aprila dvadesetog dana,
Od svih stran su došla gospoda poznana
Gospodin uzvišen kanoničke časti
Z njimi kapelani takaj velečastni.

Došli su na sprevod tam i Varaždina,
Kajti pokojnika je vsaki rad imal.
Pak i vnogi drugi vredni redovniki,
Vu velikem broju gospoda župniki.

Koji svi na sprevod su se potrudili,
Pokojnika telo vu grob sprevodili,
Oh žalostni denek dvajsetog aprila,
Kojega ne zabi tužna familija.

Udova pokojnog i tovarušica,
Višekrat poleje suzami sva lica.
Jedanajst dečice ostalo na broju,
Počutila jesu svaki žalost svoju.

Jako se žaluju raztužena deca
Ar su pogubila dobrog svoga otca,
Vnogi siromaki budu tugovali,
Ki su pokojnika milošću poznali.

Z tugovanjem nitko nemre si pomoći,
Ar je tak odredil sam Bog svemogući.
Nego svi rećemo sada one reći:
»Daruj mu gospone pokoj vekivečni!»

Szelina Martin

Sve na zmes.

— **Varaždinski sejmi.** Kr. zemaljska
vlada, odjel za unutarnje poslove, pod 26.
šiječnja o. g. broj 37.020 dozvolila je ob-
ćini slob. i kr. grada Varaždina na temelju
zaključka zastupstva od 30. svibnja 1905.
pod §. 75 toč. 29. zamoljeno obdržavanje
4 novih godišnjih sajnova, i to: 1. na Ber-
nardovo 20. svibnja, 2. na dan Ljudevita
Kralja 25. kolovoza, 3. na dan Tome Vila-
novskog 18. rujna i 4. na dan Franje Por-
gije 10. listopada, svake godine. Na ovim
sajmovima neće se godine 1907. i 1908.
godine temeljem zaključka skupštine gradskog
zastupstva od 15. veljače 1907. §. 21. toč.
13. ubirati mjestovina. Osim ovih novih saj-
nova obdržavaju se svake godine slijedeći
godišnji sajmovi, koji su dozvoljeni temeljem
kraljevskih povelja i uobičajeni; i to: 1. na
ponedjeljak iza glušne nedelje, 2. na Gjur-
gjevo, dne 24. travnja, 3. na Ivanje 24. lipnja,
4. na Jakopovo, 25. srpnja, 5. na Mirkovo
5. studena i 6. na Tomaševo 21. prosinca,
svake godine, na sve ove sajmove mogu se
dotjerati konji i rogata marva uz propisane
marvinske putnice, u zdravstvenom obziru
bez prigovora i čista. (§. 24. naputka k ve-
terinarskom zakonu. Ako koji od ovih go-
dišnjih sajnova padne na nedelju ili blag-
dan, tada se obdržaje slijedeći djelatni dan.
Osim ovih sajnova obdržavaju se svakog
četvrtka u tjednu, kroz čitavu godinu, i saj-
movi sa svinjama. Ugon konja i rogatoga
blaga premašuje 3000 komada, a svinja
1500 komada. Sajmište je na novo uređ-
jeno a stovarište na kolodvoru gradjeno je
prema modernim zahtjevima usljed prošir-
jenja kolodvora. S ovdašnje kolodvorske
postaje su najbliži priključci u Budimpeštu,
Beč, Prag, Monakov i Zagreb, odnosno Ri-
jeku. Vu Varaždinu. 6. marc. 1907. Gradsko
poglaravstvo.

— **Novi poziv žena.** Berlin je sad
nadmašio francezku prijestolnicu bar u ne-
čemu. Nedavno je Pariz dob. l ženske koč-
jaše. Berlin je sad dobio ženu, koja tjera
automobil — dobil je prvu »soferku.» Žena
koja se prva usudila da berlinskim ulicama
poljera svoj automobil, te da tako zaradi
hljeba i svojoj djeci, jest udovica nekog ma-
garskog advokata Prije, nego što je od ob-
lasti dobila dozvolu, ona je položila vrlo
tezak i ozbiljan ispit.

Gabona arak. — Ciena žitka

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	pšenica	150.0—
Rozs	Hrž	13.00—
Árpa	Ječmen	13.20—
Zab	Zob	15.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	12.00—
Fehér bab uj	Grah beli	16.00—
Sárga bab	» žuti	12.00—
Vegyes bab	» zméšan	11.00—
Kendermag	Konopljeno seme	20.00—
Lenmag	Len	20.00—
Tökmag	Košćice	18.00—
Bükköny	Grahorka	12.00—

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztályorsorjáték (**XX. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1907. május hó 23. és 25-én** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a M. Kir. Szab. Osztályorsorjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1907. évi április hó 28-án.

Magy. Kir. Szab.
Osztályorsorjáték Igazgatósága.
Lukács. Hazay.

975

371. sz. 1907.

Árverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz.102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbíróság 1907. évi V. 259 számú végzése következtében Dr. Wollák Adolf ügyvéd által képviselt Turnauer Béla belatinczi lakos javára Selinger Gizella csáktornyai lakos ellen 1000 kor. s jár. erejéig 1907. évi április hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1427 kor. 70 fillérre becsült női kalapok, szoba butor és egyéb női kalap díszekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbíróság 1907. V. 259 sz. végzése folytán 1000 kor. tőkekövetelés ennek 1907. évi márc. hó 25 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 90 kor. 70 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Csáktornyan leendő eszközésére

1907. évi május hó 10 napjának d. e. 9 órája háttérőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel látatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX.

t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbb ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Csáktornyan, 1907. április 30.

Hochsinger-féle „GLORIA“ a legjobb szer

Rheuma ellen
Hajhullás „
Fogfájás „

12 kis vagy 2 nagy üveg bérmentve kor. 5.—

Hochsinger M. és Fiai
Csáktornya.

Hochsingerova **GLORIA** najbolje je sredstvo

protiv Reume
„ Ispadanja vlasi
„ Zubobolje

12 malih ili 2 velike boce franko kruna 5.—

M. Hochsinger i Sinovi
903 14—25 Csáktornya.

Eladó
2 darab Simmenthali
tenyész bika.

KOVÁCS JÁNOS
urad. főerdész.
Domásinecz.

974

Védjegy: „Horgony!“

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller

ételek

egy részének bizonyult hatásos, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult küszvényét, csontját és meghibésk. néi, bedörzölés képpen használva.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevételekor óvatossággal legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzékével ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegokban K.—80, K 1.40 és K 2.— és ágyassal minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török Ázmet gyógyszerüzemél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerüzem az „Arany oroszlábor“, Prágában.

Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI RÉSZV. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda

árjegyzéket

Levélczím: 872 19—52

„AGRARIA“ Budapest, Váci-út 2.

Ne higye el, hanem győződjék meg róla.

hogy van cég, ahol hihetetlenül olcsón, (értsd nem a minőség rovására olcsón) vásárolhat és zárolhat: Első minőségű, se-lyemszitaszövetet, keveretlen tiszta gépkenő olajat, henger és kenő olajat eredeti „Uzó“ kocsikenőcsőt, surlódásmentesítő tömítőanyagokat, szerelvényeket, malomszerszámokat, vasrészeket, eszközöket, modern közlőműveket, szijakat.

Ez a cég:

SCHVARCZ JÓZSEF

és Társa,

műszaki iroda és raktár. —

Gépszij-gyár.

BUDAPEST, V., Váci-körút 26.

864 17—52

A nagykanizsai kir. törvényszéktől.

2528/ Polg. 1907.

A nagykanizsai kir. törvényszék ezennel közhírré teszi, hogy dr. Hübner János kir. közjegyzői helyettes, mint a néh. Ziegler Kálmán volt csáktornyai kir. közjegyző irodája részére a pécsi kir. közjegyzői kamara által kirendelt helyettes működését 1907. évi május hó 6-án megkezdí.

Nagykanizsán, 1907. évi május hó 1-én.

Weber Károly

kir. törvényszéki elnök.

973 1—1

A

szőlő peronoszporája ellen
való védekezéshez általánosan elismert legjobb
és ma egyuttal a legolcsóbb anyag a

Dr. ASCHENBRANDT-féle
Bordói-Por.

Ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á klg. 82 fill.
10 és 5 klg.-mos zsákokban 86 fill., valamint
2 kilogrammos dobozokban á klg. 87 fill.

Használata olcsó és biztos, előállítása gyors,
a levélhez a legjobban tapad, a permetezőt
sohasem dugítja.

A magyar óvári m. kir. gazdasági
akadémia növényélettani állomása
kísérletének fényes eredménye, szá-
mos magyar gazda bizonyítványa
bárkinek díjtalanul megküldetik.

A bordói por ezenkívül kitünő ered-
ménynyel használható a burgonyavész ellen,
gyümölcsfák permetezésére és baromfiólak
fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad és ismertető-füzetet
díjmentesen küld a

Magy. Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható es megrendelhető ;

TÓDOR R. utódánál, CSAKTORNYA.

970 2—8

Necsak olvasni

hanem megis kell kísérlni BERGMANN
és TÁRSA, Dresden és Tetschen a/E
régén bevált, gyógyító hatású

**Steckenpferd lilio-
tej-szappanát**

azelőtt Bergmann-féle lilio-tejszappant
(jegy: 2 Bergmänner) hogy szeplőkötől
ment, fehér arcibört, valamint gyengéd
arcszint nyerjünk.

Darabja 80 fillér-ért kapható:

Stráhia TestVérek-nél
Csáktornya.

971 33—60

Szőlőoltványok

ministerileg előírt minőségben,
17 faj esemege, 19 borfajban, há-
romféle alanyon, fajtisztán, me-
szes talajra is

Gyökeres vessző Portalis, Solomis, Monticola,
Aramon, Rupentris, Gamin No. 1. és 2. kapható,

Vállalati szőlőtelep-nél
BILLÉD,
Torontál megye.

Legolcsóbb árak!

Készlet:
271.000 oltvány, 250.000 gyökeres.
934 8-10 AZ INTÉZŐSÉG

Üzletmegnyitás!

Tisztelettel értesitem, hogy 1907. május hó elején Csáktornyan, az Árpád-
utczai Hirschmann-féle házban egy minden igényeknek megfe-
lelően felszerelt és berendezett

férfi,- női-divat

és rövidárú üzletet

nyitok. — Nagy raktárt tartok a legjobb minőségű

kézi és utazó bőröndökből, utazó- és
coupékosarokból, szappan, illatszer-
és piperecikkekéből, férfi és női kö-
tött és szövöttárukból, nyakkendők,

gallérok és kézelőkből, turista ingek-
ből. Nagy választék szabó-kellékek-
ből! Hangszer alkatrészek. Katonai
felszerelések.

A nagyérdemű közönség jóindulatu pártfogását kérve, maradok

Csáktornya, 1907. május hó.

teljes tisztelettel

Egy jó erkölcsű fiu tanulónl
felvétetik.

971 2—0

Kelemen Béla